

переміщення персоналу, інформування персоналу, стиль управління та психологічний клімат.

Важливо враховувати рівень керованості інноваційного потенціалу. Керований інноваційний потенціал, яким підприємство може управляти, змінюючи його величину формується за рахунок внутрішніх можливостей підприємства. Некерованим є інноваційний потенціал підприємства, яким воно не має змоги управляти. Цей вид потенціалу формується під впливом зовнішніх чинників, що не залежать від підприємства.

За мірою реалізації виокремлюють базовий потенціал (поточний рівень сформованого на даний момент потенціалу) та набутий потенціал (майбутній рівень потенціалу, який може бути досягнутий в майбутньому).

Крім зазначених ознак, можна використовувати наступні класифікаційні ознаки: за рівнем потенціалу (низький, середній та високий потенціал); за ступенем ризикованості (з високим, середнім та низьким ризиком).

Список літератури:

1. Балбанов И.Т. Инновационный менеджмент / И.Т. Балбанов. – СПб.: Питер. – 2000. – 432 с.
2. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент / Н.В.Краснокутська. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.
3. Верба В.А., Методичні рекомендації з оцінки інноваційного потенціалу підприємства / В.А.Верба, І.В.Новікова // Проблеми науки. – 2003. - №4. – с.22.
4. Сиротинська Н.М. Сутність інноваційного потенціалу промислових підприємств / Н.М. Сиротинська // Економічний простір. – 2011. – 55. – с. 255-260.
5. Нагорний В.В., Інноваційний потенціал підприємства та його оцінка / В.В. Нагорний, В.Ф. Левченко, С.В. Власова // Економічний простір. – 2010. – 44/2. – с. 274-279.

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Мадяр Р.О., к.е.н., ДВНЗ «УжНУ», м. Ужгород, Україна

Входження України в європейську систему господарювання вимагає вивчення досвіду та безпосереднього дослідження європейських інтеграційних процесів, серед яких вагому роль відіграє регіональна інтеграція в якості транскордонного співробітництва. Даний процес відбувається на тлі значних темпів економічних, політичних та правових перетворень, а у випадку України ще й в умовах безперервної адміністративної реформи, перебудови системи загальнодержавного та регіонального управління. Значний відбиток на цей процес здійснює економічна криза, вихід з якої є можливим тільки за умов гармонійного поєднання інтересів регіонів та держави в цілому. Транскордонне співробітництво може виступати як модель нового управління, модель поєднання зазначених інтересів. Об'єктивна складність трансформації України до принципово іншої моделі державного управління з одночасним існуванням у країні масштабної кризи потребують розв'язання комплексу проблем, насамперед пов'язаних з активізацією інвестиційної діяльності та транскордонного співробітництва. Саме в умовах сучасної світової фінансової кризи,

яка негативно вплинула на соціально-економічний розвиток не тільки країн Центральної Європи, а й Західної Європи, транскордонне співробітництво може стати рушійною силою щодо подолання її наслідків [1, 556].

Проте аналіз економічної літератури з проблем прикордонних та міжтериторіальних зв'язків свідчить про недостатнє теоретичне обґрунтування категоріального апарату транскордонного співробітництва, його особливостей, відсутність методичного забезпечення оцінки результатів ТКС, невизначеність концептуальних засад розвитку співробітництва прикордонних адміністративно-територіальних одиниць України та заходів активізації транскордонного співробітництва в умовах економічної кризи. Виділяють три основні види транскордонних регіонів, до яких входять прикордонні території України:

1. за участю регіонів нових держав-членів ЄС;
2. за участю регіонів держав СНД;
3. морський транскордонний регіон.

Незважаючи на те, що головним пріоритетом зовнішньої політики Україна визначила інтеграцію до Європейського Союзу, не менш важливим залишається співробітництво зі східним сусідом – Російською Федерацією.

Транскордонна співпраця стосується всіх сфер життєдіяльності населення і політику транскордонного співробітництва необхідно формувати так, щоб у ній були задіяні всі соціальні групи населення. Варто збільшувати транзитність території, пропускну спроможність прикордонної інфраструктури у широкому сенсі, комунікацій, можливості обслуговування значно більших потоків людей, товарів, вантажів. Це стимулюватиме формування сектору послуг у прикордонних регіонах, що має стати пріоритетом соціально-економічного розвитку [2, с.195].

В нових зовнішніх геополітичних реаліях, що знижують динаміку євроінтеграційних зусиль України, ще більш актуальними стають внутрішні системні реформи, які б забезпечили не декларативну, а реальну гармонізацію досі не збалансованих взаємозв'язків економічних, політичних і соціальних інституцій нації, що суттєво утримує і обмежує досягнення конкурентоспроможності країни в умовах посилення глобалізації та впливу глобальної економічної та фінансової кризи. В таких умовах транскордонному співробітництву належить отримати роль формувача в західних прикордонних регіонах «плацдармів» системного реформування і запровадження європейських норм суспільних та економічних відносин, громадянського суспільства.

Серед апробованих форм ТКС доцільно активізувати та ініціювати перш за все ті, які об'єднують зусилля прикордонних регіонів в їх економічному розвитку, досягненню конкурентоспроможності та стійкості до негативних впливів глобалізаційних процесів. З усіх інтеграційних форм ТКС найбільш перспективними і ефективними в реалізації даного пріоритету видаються транскордонні кластери, які здатні протистояти негативним чинникам глобалізації, зокрема і фінансовій кризі. Необхідним є стимулювання і всіх інших форм прикордонної взаємодії, але при більш ефективному сполученні торгівельного та інвестиційно-коопераційного співробітництва [3].

Концептуальною основою прикордонних відносин має стати їх поділ на співробітництво центрального рівня і локального рівня. Перший з них означає інтенсивне використання потенціалу прикордонних територій щодо обслуговування зовнішньоекономічних зв'язків держави в цілому, другий – інтенсифікацію відносин на місцевому рівні з метою розв'язання нагальних проблем соціально-економічного

розвитку. Відповідно до зазначеного необхідно за рахунок централізованих капіталовкладень перейти до селективної політики нарощування потужностей та створення нових об'єктів транзитної прикордонної інфраструктури світових зразків, переорієнтації великих промислових об'єктів на кооперацію з партнерами як з ЄС, так і з Росії та Білорусі. Під час вирішення цих завдань доцільно розробити спеціальну програму посилення зацікавленості органів прикордонних країн та країн ЄС, західноєвропейських фінансових і промислових кіл у створенні об'єктів загальноконтинентального значення, у тому числі шляхом розширення мережі спільних підприємств, вільних економічних зон, комерційних трас тощо.

Особливого значення набуває інтенсифікація прикордонного співробітництва на місцевому рівні – розбудова мережі малих прикордонних переходів, розширення коопераційних зв'язків між підприємствами з обох боків кордону (насамперед об'єктів малого і середнього підприємства), стимулювання невеликих інвестиційних проектів тощо.

В Україні серед основних чинників, що стримують розвиток транскордонного співробітництва, є недооцінка з боку центральної влади співпраці як інструменту регіонального розвитку і покращення якості життя людей, які мешкають у прикордонних регіонах України. Також обмеженість стратегічного бачення завдань та перспектив розвитку транскордонного співробітництва як з боку уряду, так і з боку місцевих органів влади, відсутність навичок спільного планування розвитку прикордонних територій, мізерний рівень фінансової підтримки спільних транскордонних проектів як з боку уряду, так і з боку місцевих органів влади, недостатній рівень інституційної бази регіонального розвитку, яка у прикордонних регіонах має стати рушієм транскордонного співробітництва, відсутність у місцевих органів влади усвідомлення того, що завдання розвитку транскордонного співробітництва потребують від них функцій координації, а не жорсткого адміністрування.

Нова державна регіональна політика повинна передбачати можливості для розширеного представлення регіонів України в Європейському економічному та політичному просторах.

Список літератури:

1. Гайдукова О.О. Транскордонне співробітництво як засіб розбудови інвестиційної привабливості регіону / О.О. Гайдукова // Наук. вісник БДФА. Економічні науки: зб. наук. праць / МФУ, БДФА; гол. ред. В.В. Прядко.–Чернівці, 2008.–Вип.4.–С. 555–561.
2. Ковальський Г.Є. Українсько–російське транскордонне співробітництво: проблеми та перспективи. / Г.Є. Ковальський // Стратегічні пріоритети. - №13(12). – 2009. - С. 191–196.
3. Транскордонне економічне співробітництво // Україна у 2008 р.: процеси, результати, перспективи. Біла книга держ. політики / За заг. ред. Ю.Г. Губана.– К.: НІСД, 2008. – С. 94 – 96.

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ЗА РАХУНОК ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ: ЗА І ПРОТИ

Малюк С.О., к.е.н., МПП НУ «ОЮА», м. Миколаїв, Україна

Агропромисловий комплекс України, як і будь-яка інша ланка народного господарства держави, може ефективно працювати лише за умови достатнього